

Kar se tiče občnih zborov podružnic, je res tako, kot v članku povedano, še marsikje, toda na sploh se je obrnilo že na bolje in upamo, da se obrne še na najbolje! »Brez mene že opravijo« — pravi marsikdo, posebno rad tak, katerega prav za gotovo pričakujejo na občnem zboru. — Rodoljubne besede g. Orta priporočamo v polno upoštevanje, kajti časi so tu, ko treba s podvojeno silo braniti meje!

Klerikalizem v Istri.

(Dalje.)

»Pri deželnozborskih volitvah leta 1908. so stopili klerikalci s svojimi načrti na dan; dogodilo se je prvič, da niso hoteli priznati avtoritete političnega društva in niso hoteli imeti z njim nikakih stikov. Ker so pa bili presibki za samostalen nastop, so raje prisilili neke svoje kandidata, da so se kandidaturi sploh odpovedali; drugim pa se je kandidiranje v okviru političnega društva dovolilo šele na izrecno prošnje in posredovanje po ordinarijatih (Zidaric, Sime Cervar).«

(Torej upot že leta 1908. Torej že pred 4 leti. Takrat se je pač očito pokazalo, kaksi so novostrojariji, kake namene imajo. Poskusili so že na svojo roko — ali ni še š.o. Kaj so storili? Eni so se odrekli kandidature, druge pa so spravili v okvir političnega društva, in sicer potom ordinarijatov. — — — Skofovske palice so toliko po političnem društvu. — Politično društvo je seveda imelo dobre namene: prepričati preteče zlo. Ali to je bilo preprečeno le radi tega, ker so bili klerikalci še presibki. Če bi bili dovolj močni, bi jih ne odvrnila od samostojnega nastopa nobena še tako lepa slogaska pesem. — Ker so si možje v političnem društvu predstavljali, da so dosegli vendar nekak uspeh, so ostali pri starem, brez odpora proti klerikalizmu, ki je raste dalje in je današnji tako močan, da daje že »Edinost« prostora člankom, kakoršen je pričujoči!)

»Njihovo časopisje, podpirano od države pod krinko gospodarskih listov, rovari proti poštemim naročnikom, ker ne trobijo v njihov rog ter hujška proti njim nevedno ljudstvo.«

(Stara pesem! Klerikalci začnejo povsodi z rovaranjem proti poštemim ljudem; na piko vzamejo v ospredju stoječe moče in lop po njih. Fantazijo imajo klerikalni časnikarski pisci hudo razvito in rovarijo in lažejo, zavijajo in podtikajo, da mora sam satan imeti veliko dopadaje nad njimi. V Istri so se zagnali v poštene narodnjake in ljudstvo hujskajo proti njim. Ugled duhovnikov v Istri pri ljudstvu je velik, velika moč v blagoslovljeni roki. In med tem ljudstvom živi spomin na one dobre duhovnike, ki so budili ljudstvo iz sna, ki so se borili skupno s posebnimi rodoljubi proti krutemu sovražniku in izmозgovalcu istrskega seljaka. Ni bilo v njih nikakih separatističnih teženj; ti pa, novodobni s takim težnjami, zlorabljajo oni dobri spomin v svoje posebne namene. Ljudstvo pa naj vidi v svojih dosegedih voditeljih in prvoboriteljih svoje velike sovražnike! Čudna, nevarna so pota istrskih klerikalcev. Pa se morajo Lahni smejati v pesi, ko vidijo na slovanski strani gonjo proti onim možem, v katerih so gledali vzbuditelje in preroditelje slovanske Istre! — In kdo pomaga? Država pomaga. Klerikalci pravijo, da so njihovi razkolniški listi gospodarski, in država daje podporo, da klerikalci toliko lažje vršijo svoje razdvajalno delo. No, kjer treba cepiti in deliti v Slovanih, tam cepilem vedno stoji vlada na strani z »dobro roko«. Tako tudi v Istri.)

»Nikoli pa se ne spominja svoje naloge, da bi moralo braniti naše ugrožene meje in predočati ljudstvu tisočletnega neprijatelja Italijana. Vse kaže, da se pripravljajo pot bodočemu kompromisu MED NJIMI IN ITALIJANI PO GORIŠKEM RECEPTU, in eden izmed njihovih voditeljev (Zupnik Grašič) je proti interesom narodnim agitiral in glasoval na občinski seji v Pazin-gradu, da se zagotovo vsprejem v občinsko Zvezo renegatu Italijanu

Andrianiču iz hrvaškega Primorja, s čemer se pomnoži število italijanskih volilcev v I. obč. razredu, kjer so zadnjič Italijani zmagali samo za 2 glasa večine. In vse to je bilo inscenirano proti volji slogašev!!!«

(Klerikalcem je malo mar za ugrožene meje in za tisočletnega neprijatelja Laha. Ko so ustanovili slovenski klerikalci »Stražo«, so jasno povedali, da jim ni prav nič za meje, da bi se ne potujčile, zato tudi ne marajo za šole — ampak njim je le za to, da se ljudstvo ob meji pri potujčevanju ne odhaja sveti katoliški cerkvi. Celovški Podgorec je svoj čas rekel: Kaj, če se tudi vsi koroški Slovenci potujčijo, samo da ostanejo katoličani! (bojše slepo credje v rokah posvečenecv, svetnega gospodstva željnih). Proti Lahu v Istri se ne borijo in nič ne opozarjajo seljaka nanj. O, seveda ne. Pri naš pravijo: Kaj, Lah; Lah nam (klerikalcem) ni nevaren; nevarni so naprednjaki. Te treba strmoglaviti in ubiti. V Istri so pa narodnjaki klerikalcem na poti. Lahni njihovo početje z veseljem gledajo in odobrujejo, so že tihi zavezniki njihovi — zato ni čuda, če pravi člankar, da se pripravljajo kompromis med klerikalci in Lahni po goriškem receptu. — Imeniten je ta goriški recept — zato obširneje o njem na koncu članka!)

»Tudi v Istri je kranjska klerikalna gospodarska organizacija pokazala, da njen smoter je podpiranje strankarskih in ne gospodarsko-narodnih interesov! — Istrskemu klerikalizmu je prišel na pomoč kranjski kapital in Gospodarska Zveza v Pulu« je le fil'alka njene kranjske mačehe. Pod krinko revizije je ta poslednja poslala v Istro svoje uradnike, ki jih mora drago plačevati istrski kmet-trpin. Kredit posameznih gospodarskih društev zato varira po politični boji njihovih predsedstev. Taki odnošaji morajo dovesti do gospodarskega peloma preje ali sleje. V svoji moči gre »Zadržna Zveza« v Ljubljani celo tako daleč, da one denarne produktivne istrske hranilnice morajo vlagati svojo gotovino pri »Zvezli« v Ljubljani in ne direktno v Istri; samo da bi se Istra ne mogla gospodarsko osamosvojiti, osloboditi od Kranjske. — In klerikalci govore, da so prijatelji istrskega kmeta...«

(Dalje prih.)

Družba sv. Cirila in Metoda.

G. dr. Ernest Dereani, zdravnik in predsednik moške C. M. podružnice v Gorici je poslal 350 K, narodni davek goriškega srednješolskega dijaštva za l. 1910 in 1911. Denar je nabran za družbeni otroški vrtec na Blanči v Gorici. Za ustanovitev istega otroškega vrtca so poslali goriški dijak 20. 12. 1909 K 1000, slovenske narodne abiturijentke so vplačale: 1910 en »kamen« 200 K, dijaški pevski klub je vplačal za »kamen« 95 K, a 12. 7. 1910 so postali goriški dijak ibrambovski pokrovitelji s poslano vsoto 200 K. Mnogo rodoljubnih idealov se je med našo mladino našlo; zato, mnogo narodne vnieme uničilo v veliko kvar naši družbi, našemu narodu in sami slovenski mladini. Zavedno slovensko dijaštvo v Gorici pa se unema za kulturno delo narodno in je sovrstnikom v posnemovalen vzgled. Ko postanejo iz teh mladih rodoljubov priletini možje, spominjajo se bodo s ponosom na plemenito delovanje v svoji mladosti, česar jih bode vedno spominjala, v Gorici »Narodna šola« in otroški vrtec družbe sv. Cirila in Metoda. Iskrena hvala!

Zupanstvo na Žagji poleg Bovca je poklonilo Družbi sv. C. in M. 20 K. Srčna hvala! Nemške občine skoro vse od kraja podpirajo Schulverein. Dolžnost slovenskih občin je, da podpirajo Družbo sv. C. in M.

N. D. O. v Gorici daruje za Ciril-Metodovo šolo na Blanči K 7.

DOPISI.

Iz ajdovskega okraja.

Breje, 2./6. 1912. Zadnji »Prim. List« hudobno napada tuk učitelja, češ, da simulira bolezen. Nizkotno očita katoliški

list lenštvo in druge slabe lastnosti učitelja, ki 24 let vestno vrši svoje stamovske dolžnosti, ne da bi za kako nadomeščanje trpet dozdaj nikdo ni vinarjal! Lažnjivemu in razdivjanemu listu kakor tudi njegovim dopisujoči surovini je pa škoda vsake črke v odgovor!

Na Brjah je umrl 2. t. m. starček v starosti blizu 90 let. V hiši so umrli pred njim lastni otroci in celo unuki, preživel ga je 6 letni pravnik. Pokojni Franc Ličen je bil priden ter dober delavec in gospodar. Znal je posebno trdo obdelovati in je nad vse ljubil kozarec dobrega vina, ki mu je v resnici teknilo. Pred dvema dnevi voma zašel ga je kap v vinogradu in potem se ni več zavedel. Bil je vedno zdrav, vesel in živahen. Blag mu spomin!

Iz goriške okolice.

Iz Podsobotina. — Na Binkoštni pondeljek so priredili domači fantje ples. To je našega g. munca tako jezilo, da je oznanil v cerkvi, da ne bo ime! na Binkoštni pondeljek pete maše in tudi šmaruic ne. Prihajamo, da je gostilničar kjer se je vršil ples, hejevit somišljenik stranke g. munca. Pa bodo še trdili, da so klerikalci proti plesu! Stavljajo ples celo nad peto mašo in šmaruice.

Zavednim volilcem!

Narodni odbor izreka najtoplejšo zahvalo vsem gospodom volilcem, ki so zagotovili s svojimi glasovi tako sijajen uspeh pri volitvah v okrajno bolniško blagajno.

Posebno hvalo dolguje pa onim rodoljubom, v prvi vrsti gospodom županom v goriški okolici, za neumorno nabiranje glasov.

V Gorici, dne 3. rožnika 1912.

Narodni odbor.

Domače vesti.

Slovensko akad. društvo »Ilirija« v Pragi je praznovalo te dni desetletnico svojega obstoja na sijajen način. Društvo ima mnogo zaslug za zbliznanje Slovencev in Čehov, predvsem pa za to, da je privabilo slovenske dijake v Prago, kjer so našli vedno dobrih prijateljev in učiteljev, in kjer so se navzeli mnogo onega duha, ki vlada še danes v narodu Husitov, in ki ga je povzdignil tako visoko. Na drugih visokih šolah Avstrije so vraženi tujci, tukaj bratje in prijatelji, iz drugih odganjeni, si postavljamo tu s pomočjo Čehov temelj lastni visoki šoli. In dobro je, da raste temelji ravno v Pragi! Jubilatki iskreno častitamo!

Častni članj »Ilirije«. — Za častne člane so bili izvoljeni: profesor dr. T. Masaryk radi zaslug za Jugoslovane, dr. K. Kramar kot prvoboritelj za vseoslovansko idejo, dr. I. Tavčar, ker je prvi zanesel svobodomiselno gibanje v domovino, dr. O. Rybář radi zaslug za Trst in ustanovnik »Ilirije« dr. Egon Starč.

Kongres slovanskih časnikarjev v Pragi bo dne 27. in 28. t. m. Kongresisti se udeležijo tudi sokolskih slavnosti v dne 29. in 30. t. m. ter 1. julija in odkritja spomenika Fr. Pačackemu.

Osebnosti. — Dosedanji orožniški ritmojster za okr. glavarstvi Gorica in To'min g. Bregenzer je prestavljen v Zadar kot štabni oficir. G. R. Bregenzer je slezboval v naših krajih več let in se je izkazal vestnega in nepristranskega predstojnika. Na njegovo mesto pride ritmojster Crevato.

Na Črno prst (1845 m) izlet goriška podružnica S. P. D. v nedeljo dne 16. junija 1912. Odhod s polnočnim vlakom ob 12.40 do Podbrda in od tod peš na vrh. Odhod z vrha po dogovoru. Hrano je treba imeti s sabo. Oprava planinska. Gostje dobrodošli!

Smrtina kosa. — Danes ob 8. uri zjutraj je umrla v Gorici Josipina Plesničar, soproga knjigoveza Mirka Plesničarja, stara 21 let. Pobraja jo je neizprosna susica. Pogreb bo jutri ob 6. pop. Žaljuočemu M. Plesničarju naše iskreno sožalje!

Za regulacijo Soče v nižini. — Obljubljeni tehnični urad v Gradišču za regulacijo Soče in pritokov je bil tvorjen včeraj. Prišel je z Dunaja kot zastopnik vlade stavbeni svetnik K. Grünhut, ki je vodil svoj čas hidravlični urad v Gradišču. Z inženirjem Hassnerjem sta si ogledala bregove Soče.

»Corriere« se tolaži radi volitev v okrajno bolniško blagajno, trdeč, da kar se je zgodilo, se je zgodilo le vsled indolence laških gospodarjev, da rezultat ne pomeni nepopravljive nesreče. Jemlje pa ostro v roke laške gospodarje, katerim privoščiti to trdo lekcijo. — Lekcijo so dobili lekcijo, takoršno zaslužijo. Če pa misli »Corriere«, da lahko kaj popravi, pa naj popravi! Kar poskusi naj!

Volitve v belgijsko zbornico bodo zopet klerikalcem povod, da bodo kričali in se pridušali, kako so močni. Proti klerikalcem v Belgiji je bil odpor velikansk, vendar so zmagali še lepše kot zadnjič. Se poveča pa tudi odporna sila. Delali so na vse kriplje, trosili državni denar, terorizirali in grozili, hudič in pekel in nebesa so pomagala. 43.000 duhovnikov je agitralo. Ni vraga, če so zmagali. — Zmago klerikalcev je pripisati neednosti med naprednjaki. Zmernejši naprednjaki so bili za glasovanje za klerikalce, naprednjaki levice za socialiste. Tu intam so bili nemir in krvavi spopadi. — Opozicija napne svoje moči za uvedbo splošne in jednake volilne pravice.

Kako brljejo norce s katoliškim imenom? — V »Prim. listu« smo čitali dopis z Bovškega, v katerem se hvalijo, da imajo poimno katoliških društev. Katoliško je delavsko društvo, katoliška je knjižnica, katoliško je politično društvo, katoliška je mlekarica, katoliška je vzajemna zavarovalnica za govedo, katoliška je hranilnica in posojilnica. Katoliške so pri mlekarici in zavarovalnici seveda tudi krave in teleta in junci in bikli, vse je katoliško! — Potem pa pravijo ti ljudje, da se naprednjaki norčujejo iz katoliškega imena!

Državna podpora za Goriško okolico. Iz okolice; »Dovoljena je bila neka podpora in objavljeno je bilo ob enem, da pride še košček podpore. Tistega koščeka pa še sedaj ni. Ali bo kaj? Kaj dela naš gošpod poslanec? — V prihodnje se morajo poslanci Primorja dogovoriti, da bo vlada dala podporo o pravem času, ne tako kot letos, ko ni bilo pomoči o pravem času.«

Cirilmetodarija na Goriškem. — Na Goriškem sta dosedaj mirno in vzorno delovali Družba C. in M. in društvo »Šolski dom drugo poleg drugega. Naprednjaki so radi darovali za »Šolski dom« in nekoliko se je storilo tudi nasprotno. Največ veselje pa nam je bilo, da smo Sloveni složni v narodni obrambi. Sedaj pa je jela dr. Gregorčičeva »Gorica« po zgledu »Slovenčevem« očitati C. M. Družbi, češ, da služijo njene podružnice naprednjakom za politično strankarsko organizacijo in rotji svoje pristaše, naj se ne dajo zaplesti pod krinko narodnosti v njihovo organizacijo. Tako je vrgla »Gorica« bakljo med rodoljubne Slovence. Bomo videli, kdo se bo opekel. S. B.

Voznina na goriškem tramvaju bočejo zvišati. Sedaj je voznina 20 v od jednega kolodvora do drugega; s Travnika do obeh kolodvorov po 10 v. Je že dosti. Povišanje bi vzbudilo nevoljo pri občinstvu, ki se poslužuje tramvaja, in bi utegnulo znižati dohodke.

Blagoslovljenje zastave Meščanske straže v Sv. Križu se je vršilo v nedeljo. Vreme je bilo jako neugodno. Kurnica je bila grofica Attemsova. Navzoči so bili nam. podpredsednik grof Attems, deputacija častnikov iz Gorice in Vipave, zastopniki veteranskega društva iz Gorice: Simičič, Trost, Pallich; brigadirja je zastopal poveljnik na stražišču v Gorici E. Mazzorana; navzoč je bil okr. glavar Rebeck, baronica Locatelli. Svirala je godba 47. pešpolka. Bila je slovesna maša, po maši blagoslovljenje zastave, na kar so pribijali žeblice. Zupnik Kodre je pribil prve tri v imenu Svete Trojice. Meščanski straži je navdušeno govoril poveljnik vipavski notar Pushnik. Govoril je tudi g. P. Medvešček v imenu občine. Po-

Dober tek!

Zdrav želodec imamo in nimamo več bolečin ne tiščanja v želodcu, odkar rabimo Pellerjeve odvajalne rabarbara-kroglice z znamko »Elza-kroglice«. Po izkušnjih vam svetujemo, da jih poskusite; one odpravijo zapečenost in pospešujejo prebavo. 6 škatel frenko 4 krome. Izdelovatelj samo lekarnar F. V. Feller, v Stubel, Elza-trg št. 204 (Hrvatsko).

tem je bil slavnosten obed. Glavar Rebek se je dotaknil zgodovine Sv. Križa in grofov Attemsov Svetokriških. Zadonel je trikratni živio na cesarja. Po peti uri so se udeležniki razšli. — Mesto Sv. Križ je bilo v zastavah, pri slavnosti se je streljalo.

Največji črnogled mora vendarle pri poznati, da Slovenci vendarle napredujejo. Ne sicer tako, kakor bi bilo treba, in bi si vsak od nas gotovo želel — ali vendarle. To pa zato, ker smo s'ednjic vendar prišli do tega pravega prepričanja, da nam je potrebno gospodarsko delo in gospodarska podlaga, če se hočemo vzdržati na svojem mestu. Temu prepričanju imamo zahvaliti med dr. mnogo novih industrijalnih podjetij, o katerih se nam pred leti niti sanjalo še ni, in kar je treba prav posebno poudariti, je to, da so ta podjetja — ali vsaj večina od njih — seznanjena na vseskozi solidni podlagi, tako, da z njihovo in uspešno zamorejo tekmovali s tujimi podjetji. Če je o katerem domačem industrijalnem podjetju, veja to v najpopolnejši meri o Kolinski tovarni za kavne prines v Ljubljani, ki je podjetje zaruzonega našega trgovstva. Lahko brez pretiravanja recemo, da je Kolinska tovarna eno najkrajšjih podjetij na celem slovenskem jugu. Blago, ki ga ta tovarna izdeluje — splošno znana Kolinska kavna prines — si je zaradi svoje nedosezne kakovosti priborila pot že v vsako našo družino in pridobila častno ime najboljšega kavnega pridata sploh. S tem je receno dovolj. Omenimo še to, da se Kolinska tovarna tudi sama dobro zaveda, da je domače podjetje, in izpričuje to na ta način, da z izdatnimi letnimi zneski podpira vsa naša važnejša narodna in kulturna stremenja. Ravno v zadnjem času je dobila spet naša Družba sv. Cirila in Metoda prav znaten prispevek od Kolinske tovarne. Kot pristno domače in običajno najizvrstnejše blago Kolinsko kavno prines kar najtopleje priporočamo.

Na c. kr. moškem učiteljski v Gorici bo vpisovanje za sprejem v prvi tečaj v četrtek, dne 4. julija t. l., od 8.—12. ure dop. Vse drugo na črni deski v zavodu. Pripominja se, da se meseca septembra ne bodo več sprejemali gojenci za prvi tečaj, ako bo že po sprejemnih izpiti meseca julija doseženo najvišje možno število gojencev-prvoletnikov (štirideset).

Češen samomor ljubljanskega državnega glavarja. — V soboto okoli 6 $\frac{1}{2}$ proti večeru so odnesli iz mestnega vrta nezvestnega 18 letnega Maksimilijana Dolenc, dijaka ljubljanske realke. Vžil je neke praške in se onesvestil. Sodilo se je, da umre zdajpa zdaj. V bolnišnici pa so mu hitro pomagali, da je prišel k sebi; zdravstveno stanje njegovo je zadovoljivo. Bajne mu je šlo slabo v šoli pa je ušel iz Ljubljane ter prispel v Gorico.

Vojaška godba v Gorici bo svirala jutri zvečer na Travniku od 8.—9.

Društvo goriških slovenskih fotoamaterjev v Gorici priredi prvi društveni foto-poučni zlet v četrtek, na praznik, dne 6. t. m. k razvalinam Sv. Valentina. Zbirališče na »Šoškem mostu« proti Peymi ob 1 in pol uri popoldne.

Vodnik izleta in predavatelj društveni predsednik. — Gosti dobrodošli!

Dostavek: Redne odbore se je vrše vsako sredo ob 9. uri zvečer v ulici Mattioli št. 13. pritličje.

Ženo je nabil in potem pobegnil. — Pod Turnom stanuje neki Josip Keber, baje iz Trsta; ni znano, kakaj je v nedeljo začel s kamenjem biti po glavi svojo ženo. Poškodoval jo je tako, da so jo morali prenesti v moško bolnišnico. Keber je potem pobegnil.

Iz Dornberga. — Taborski fantje priredijo dné 16. t. m. javni ples, pri katerem bo sviral oddelek godbe iz Prvačine.

Strup je pil v nedeljo v neki gostilni v Gradišču ob Soči mizar Gril. Spravili so ga v goriško bolnišnico; menda je izven nevarnosti.

Ker bo v četrtek praznik, izide prihodnja številka našega lista v soboto 8. t. m.

Sokolski vestnik.

Zlet Gš. S. Z. v Miren dne 9. junija.

Vsako leto enkrat nastopi Gš. S. Z. javno kot organizacija, v kateri je vključenih 22 društev in odsekov. Vsi goriški

Sokoli brez izjeme morajo nastopiti pri župnem zletu v Mirnu. Ta dan bo za Goriško Sokolstvo največji praznik in kakor vse kaže, se bode ta narodni praznik lepo proslavil, ker vse priprave ima v rokavi Sokol v Mirnu, ki se je temeljito pripravil za sprejem bratskih društev in drugega občinstva iz Goriške. Tudi Tržičani so obljubili, da prihité na to slavnost. Dolžnost narodno zavednega občinstva iz Goriške, trgov in vasi je, da ta dan pridejo v konikor mogoče velikem številu v Miren in tako najlepše izrazijo simpatije sokolskemu delu, sokolski misli na Goriškem. Zlet ne bo samo nastop goriških Sokolov s telovadbo, ta zlet bo največja manifestacija pravega narodnega dela, bo znak probujenja k resnemu in vstrajnemu delu vsacega posameznika, ki mu je na srcu lepša narodna bodočnost. Mirenski zlet bo ojačenje Sokolstva, ojačenje skupnosti in skupnega dela vsen narodnih društev na Goriškem, zato je dolžnost, ki veže vsacega, da pohiti v nedeljo v Miren, je prijetna in prepričani smo, da bode vsak udeleženec pripomogel po svojih močeh do najlepšega moralnega uspeha največji letošnji manifestaciji Goriškega Sokolstva.

Prijatelji Sokolstva, pridite in povabite tudi svoje sorodnike, prijatelje in znance. — Na zdar!

Prvi dan Vsesokolskega zleta v Pragi se je sijajno sponesel. Nad 6000 telovadcev sokolskega naraščaja je telovadilo pred več ko 50.000 gledalci. Žal, je nevihta preknila prireditve.

Posebni vlaki na zlet v Prago. — Češko Sokolstvo iz Zupe Nižavstrijske se pripelje v Prago s 5 posebnimi vlakmi.

Veselica telovadnega odseka »Sokol« v Rihembergu dne 2. t. je vspela, kljub skrajno neugodnemu vremenu nad vse pričakovanje dobro.

Od članov telovadcev bi se smelo zahtevati več preciznosti pri izvajanju prostih vaj, medtem, ko je nastop naraščaja kar osupnil navzoče občinstvo in lastni stariši so bili razočarani, videti svoje male sinove tako uzorno telovaditi. Ti mali sinovi Tyrša so želi občino potvala. Mladina zahaja pridno k vajam na vzhajališče in porabi ves prosti čas ob nedeljah in praznikih v telovadnici. Tudi petje, kakor moč ga, tako tudi mešanega zbora je bilo dovoljno. Igra: »Mutast muzikant« je vspela prav dobro. Ptujec, ki bi bil navzoč, ne bi veroval, da so ti igralke in igralci naša kmečka dekleta in kmečki mladeniči, ki so se naučili čisto sami brez vsake podpore in poduka to burko. Oddelek godbe N. D. O. iz Trsta je igral tako lepo, da se niso mogle niti stare »klerikalne« mamice vzdržati, ne da bi pankrat poskočile.

Pri plesu, ki je trajal do 11 zvečer, je vladal vzoren mir in red. Rihemberškim »Sokolom« in vzornemu naraščaju kličem: Le tako naprej po začrtani, ne plašite se truda, vstrajajte, ker vspeh Vaš bo velikanski. Opazovalec.

Zveza narodnih društev.

Dobravlje na Vipavskem: Tukajšnje »Bralno in pevsko društvo« priredi na tukajšnje »šagro« dne 29. junija (praznik sv. Petra in Pavla), na kateri dan se merijo štruklji s komolcem in je v delu »ta velika žlica«, bogato veselico s imenitnim nadves zabavnim vspremem, ki bo svoječasnno priobčen.

Kdor se hoče zabavati in kdor se hoče svojeručno udeležiti merjenja štrukljev, naj pride v Dobravlje! Jamčimo mu, da bo povsem zadovoljen.

Trgovsko-obrtne in gospodarske vesti.

Gostilničarskega izleta v Postojno pretekli četrtek se je udeležilo okoli 1500 oseb, kar spričuje, da se gostilničarska organizacija lepo razvija.

Razglas. — Z ozirom na določbo § 58 zakona o osebnem davku z dne 25. oktobra 1896. l. drž. z. št. 220. se naznanja, da bodo postavljeni v upogled davčnim zavezancem izkazi odmerjenih davčnih postavkov za priredbeno dobo 1912—1913 onim, ki so podvrženi občni pridobitni v priredbenih okrajih: »okraj trgovinske zbornice Gorica-Gradiška« (II. razred), »Gorica-mesto« in »Gorica-dežela« (III. in IV. razred) skozi 14 dni, začnši s 8. junijem t. l.

pri davčnem oddelku c. kr. okrajnega glavarstva v Gorici (Via Cappuccini št. 16, I. nadstropje, soba št. 3.) med uradnimi urami. Od c. kr. okrajnega glavarstva.

Goriška kolesarska zveza.

Kolesarsko društvo »Danica« naznanja, da se udeleži prihodnje nedelje sokolske veselice v Mirnu in na 16. t. m. pa tržaške sokolske slavnosti na Opčinah.

Kolesarsko društvo »Danica« naznanja, da se bo vršila čarka in veselica na 23. t. m. Dirkači se še lahko vpišejo k dirkam.

Politični pregled.

Poslanska zbornica je včeraj končala specialno debato o službeni pragmatiki v prvi skupini. Dr. Korjosec je rekel, da so predlogi odseka oziroma predloga sploh navaden švindl. Vlada se protivi vedno jednako službeni pragmatiki, kakor jo je izdelal odsek, zato so parlamentarni krogi mnenja, naj se izvede službena pragmatika le v onih točkah, ki se tičejo gmočnega vprašanja in ta del naj se uzakoni s 1. jul.

Ogrska zbornica je včeraj nadaljevala debato o brambnih predlogah. Združena opozicija je zborovala ter z obžalovanjem vzela v vednost, da je predsednik odklonil nadaljnje pogajanje gledé volilne in brambne reforme.

Konferenca hrvaške stranke prava v Sarajevu. — Iz Sarajeva: Predsednik hrvaške stranke prava v banovini dr. Mile Starčević je sklical konferenco bivših saborskih poslancev, pripadajočih stranki prava, na dan 7. t. m. v Sarajevo. Te konference se bodo udeležili vsi oni politiki, ki so podpisali spomenico o hrvaškem državnem pravu na cesarja. Ta sestanek se bo vršil v saboru v prostorih hrvaškega in muslimanskega kluba. Z neke vladi blizu stoječe strani pa se zatrjuje, da bo bosanska vlada prepovedala, da bi se nameravani kongres vršil v saboru v prostorih hrvaško-muslimanskega kluba. Saborsko poslojje bo baje 7. t. m. za vse poslance zaprto.

Učiteljska službena pragmatika. — Pododsek odseka za državne uslužbence, ki ima razpravljati glede službene pragmatike ljudsko-šolskega učiteljstva, je končal debato o vladni predlogi in je sklenil, da se mora šolsko nadzorstvo (krajno in okrajno) poveriti le osebam, ki imajo pedagoško-didaktično predizobrazbo ter se morajo sklicevati na večletno delovanje v tem pogledu.

Bulgarska vladarska rodbina je bila v gosteh pri cesarju na Dunaju. Sprejem slovesen, običajne napitnice. Zatrjujejo se dobri odnosi med Bulgarijo in Avstrijo. — Sedaj pride na Dunaj črnogorski kralj, potem srbski kralj, ki pojde tudi v Berlin in London.

Vojna med Turčijo in Italijo.

Italijani bombardirajo turške mošeje ter streljajo žene in otroke.

Iz Carigrada: »Vojno ministerstvo naznanja, da so Italijani dne 28. maja bombardirali Hafzo in Ebuzehro v Rdečem morju. Pri tem so bile v Hafzi poškodovane tri male mošeje in dve hiše, dočim so bili v Ebuzehri ena mošeja in dve hiši popolnoma porušeni, ter ena žena in dva otroka ubita.

Razne vesti.

Izgon Italijanov iz Turčije se vrši dan za dnem. Turška vlada pravi, da jih izganja, ker so Italijani masakrirali na tisoče Arabcev ter bombardirali neutrjene kraje. »Agencija Stefani« pobija vse te trditve. — Od tuniško-tripolitsanske meje se poroča, da so doživeli Italijani pri Buzmezu občuten poraz. — Turki se bojijo italijanskega napada pri Smirni. — Iz Frankobroda poročajo, da pripravlja Rusija energično akcijo proti Turčiji, da bi skonečala vojna.

Razne vesti.

V Pulju bodo baje v kratkem razpisane občinske volitve na podlagi dosedanjega volilnega reda in ne glede na izid uvedene preiskave. — »Edinost« prinaša v dopisu iz Pulja o zadnje najetem posojilu

to-le vest: »Zadnje od občine najeto posojilo je znašalo K 1.717.180 in je bilo najeto v svrhu gradnje artilerijske in domobranske vojašnice, za kanalizacijo mesta in še nekatere manjše gradbe. V resnici pa do danes artilerijske in domobranske vojašnice niti začeli niso graditi in za kanalizacijo niso potrošili še niti vinarja. Edino, kar so porabili iz tega zneska, je za stavbo nekega magazina za domobranstvo v znesku K 85.000, za popravila na poštopu italijanske gimnazije K 55.000. Vladni komisar Gorizzutti pa je ugotovil, da je od gornjega posojila na razpolago še svota K 198.843'91. Skupno je torej izkazanih le K 338.843!!

Ako torej porabljeno, in ono svoto, ki je še na razpolago, odštejemo od skupnega zneska posojila, dobimo rezultat, da je znesek K 1.378.836'91 — izginit!! Kam! V svrhe, ki jih označujejo izvršene aretacije in ki jih »gotovi sodna preiskava. A še ta le deloma. Če pomislimo, da se je Borri okoristil za 300.000—350.000 kron, Galante poneveril 60.000 K, potem si lahko mislimo, da je pri tolikih, ki so kradli, ona svota izginita, kakor sladkor v vodi. Pri tem pa ne smemo pozabiti, da so tudi volitve stale velike svote. Pa tudi njihov zvesti organ »Giornaleto« je hrustal do 80.000 K letne subvencije.

Klika je pač razkošno živela in rabila denarja — denarja. Kdor pa ni živel razkošno, si je pa zidal hiše od — svoje plače! Tako so spravili občino do roba popolnega propada, da se brez pomoči države ne bo mogla vzdržati ob tolikih dolgovih in tolikem bremenu obresti. In tu ne smemo pozabiti na kričevo dejstvo, da je baron Gorizzutti, ko je prevzel občino, našel v blagajni gotovino celih 143 kron in 41 stotink!!

Tu bi bila vlada dobra, da bi jih rešila bankrota in jim napolnila blagajne. Toda vladi bodi povedano že sedaj, naj dobro pazi, komu izroči občino. Zato naj ne nagli s »eveč« z volitvami!

Porotna razprava proti Antonu Čehu v Trstu je končala v soboto. Kakor je znano, je bil obtožen, da je onesvestil v Gorenjah žel. delavca Iv. Grželja ter ga potem položil na železniški tir, da ga je povozil vlak. Zdravniški izvedenci so izjavili, da je Čeh človek duševno manj vreden, zato so porotniki zanikali vprašanje gledé zavesti zločina, na kar je bil Čeh oproščen obtožbe.

Truplo soc. demokratičnega drž. poslanca Silbererja so našli na Hundsteinu, kakor poročajo iz Solnograda. Svoj čas se je ponesrečil — podli klerikalci pa so v svojih listih trdili, da je pobegnil z denarji v Ameriko.

O dridnavtu »Viribus Unitis« smo čuli že v parlamentu, da ima konstrukcijske napake. Dunajski listi poročajo obširne podrobnosti o napakah, posebno pri nastavljanju topov. Vlada skuša dementirati, vendar priznava računске pogreške. Prvo poskušno vožnjo napravi dridnavt v avgustu.

Pred poroto v Trstu je sedel Giovanni Sagré iz Benetek, obtožen ponarejanja denarja: da je skoval več petkronskih komadov ter jih razpečaval. Mnenje c. kr. kovalnice denarja razlikuje 3 vrste ponaredeb: iz zlitine kositarja, svinca in antimona; iz zlitine kositarja, in svinca in tretje, v kateri je tudi srebro. Obtoženec je obsojen na 10 mesecev težke ječe, poostrene s posti, ko prestane kazen, ga izzenejo.

Ček za 91.000 lir izginit. — 72 letni borzni senzal G. Hirsch v Trstu je šel s čekom za 91.000 lir h »Creditu«, da dvigne to svoto. Med vrati sta se pehalo okoli njega dva mladeniča in ko je stopil Hirsch v urad, je videl, da mu manjka ček in razni drugi dokumenti. Najbrže sta mu zmanjknifa vse to ona dva mladeniča.

Dalje na 4. strani.

V dobri kakovosti je nizka cena

ker ona jamči večjo izdatnost in okusnejšo jednatost.

Znak pravih Franckovih izdelkov tovarne Henrik Francka sinovi v Zagrebu je ta-le

Velika tramvajska nesreča se je pripetila v Budimpešti. Voz električne železnice je padel z nasipa, 6 m visokega; 12 oseb je težko ranjenih, 5 lahko.

Župnik se je ustrelil. — 50 letni župnik Šlup iz Gmundna se je ustrelil. Pravijo, da zategadel, ker ga je nekdo hudo razžalil. Malo verjetno.

Zgorel samostan. — V Švici je pogorel star samostan Isenhagen. Sezidan je bil leta 1243. Samostan je služil tudi bolnikom, bil je tudi zavetišče starih gospa. Bohunike so rešili. Sedem gasilnih društev je gasilo.

Nemški Schulverein ima v Ljubljani 433 članic, družba sv. C. in M. ima v Ljubljani v treh podružnicah samo 409 članic!

Slovenska umetnost v Belemgradu. — Jugoslovanske umetniške razstave v Belemgradu se je udeležilo tudi 20 slov. slikarjev in kiparjev s 120 deli. Slovenski oddelek so uredili Jakopič, Vesel in Stern.

Ogrska volilna reforma.

Opozicionalne stranke ogrskega državnega zbora so se dogovorile o volilni reformi, ki jo predlagajo proti Lukasevemu načrtu.

»Magyar Hirlap« javlja o tem načrtu, o katerem se zdaj opozicija pogaja z vlado, sledeče:

Dokler ne bodo zakoni o ljudskem šolstvu izvedeni v polnem obsegu in dokler niso šole ustanovljene v zadostnem številu, imajo glede na volilno opravičenost veljati sledeče določbe:

1. Volilno pravico ima vsak ogrski državljani, ki uživa državljanstvo vsaj deset let, ki zna čitati in pisati, ki je štiriindvajset let star in ki lahko dokaže, da prebiva leto dni v kraju, kjer ima voliti.

2. Tisti, ki so vpisani v sedanjem volilnem imeniku, imajo volilno pravico, dokler imajo tiste lastnosti, vsled katerih so bili doslej volilci.

3. Volilno pravico imajo tisti, ki imajo stanovanje obstoječe najmanj iz sobe in kuhinje na petnajstdnevno odpoved po krajnem statutu.

4. Od dokaza, da znajo čitati in pisati, so oproščeni tisti, ki so v teku dveh let dvanajst mesecev člani delavske bolniške blagajne, nadalje oni, ki imajo izpričevalo za šest šolskih razredov; tudi trgovci in obrtniki, ki imajo obrtni list so oproščeni dolžnosti, da dokažejo znanje čitanja in pisanja.

5. Volilno pravico izgubi vsak, kdor se pregreši s hujskanjem zoper ogrsko narodno državo. Pri prvi obsodbi se izreče izguba aktivne in pasivne volilne pravice na deset let, v slučaju ponovitve pa do smrti.

6. Voli se po občinah; kandidature se morajo naznaniti najmanj osem dni pred volitvijo.

7. Povračilo stroškov za volitve, stroškov za zastave, doprava volilcev na volišče in pogostitev volilcev se odpravi.

8. Glasovanje je tajno; izjema je v onih okrajih, v katerih znaša število analifabetov sedemdeset odstotkov vseh volilcev. V občinah, ki štejejo več kakor 15.000 prebivalcev, je glasovanje tajno.

9. Prestopki proti čistosti volitev in sestavi volilskih imenikov se kaznujejo z zaporom. Ta kazen se ne more izpremeniti v denarno globo. Za sodbe o volitvah je pristojno posebno volilno sodišče. O

vsaki volitvi sestavi uradni zapisnik kakšen član sodniškega stanu.

10. Reformni predlogi je dodati predlogo o razdelitvi volilnih okrajev. Glede na volitve županijskih municipijev ostane dosedanja zakon v veljavi.

Ce prekorači število volilcev po tem načrtu 2.4 milijona, je vlada opravičena premakniti starost za volilno pravico od štiriindvajsetega leta na petindvajseto.

Ce bi obveljala taka reforma, bi bila pravi monstrum reforme. Opozarjamo zlasti na točki 3., 4. in 5. Peta točka ima očitno ost proti nemadarskim narodom. Jaj, to bi našli »hujskačev«, katerim bi odtegnili volilno pravico!

Mali oglasi.

Najmanjša pristojbina stane 60 vin. Ako je oglaševalnik se računa za vsako besedo 3 vin. Najpripravnejše inseriranje za trgovce in obrtnike. Koliko je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih na delih (in celo v mestu) nihče ne pozna, kaj nikjer ne inserirajo. Škoda ni majhna.

Kočija (panje) in prsna vprega za dva konja se zelo ceno proda. — Naslov povše upravnistvo.

Stavbišče za tri navadne hiše z malim vrtičem so na prodaj pod Kostanjevico pred tunelom. Cena prav zmerna. Poizvedbe v Goriški Tiskarni.

Kontoristinja z šestletno prakso išče pisarniškega mesta. — Poudarje je nasloviti pod kontoristinjo na upr. »Soče«

Anton Potatzky v Gorici

(naslednik Jos. Terpin.)

Na sredi Baštelja 2.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupovališče stroberškega in drabskega blaga ter tkanil, preje in nitij.

POTREBŠČINE.

za pisarnice, kadilce in popotnike

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE

za krojače in ševalje.

Svetinjice. — Rožni veneli. — Mašne knjžnice.

Višna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zelenjavo, travo in deteljo.

Najboljše oskrbljena zaloga za kramarje, kromarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na doželi. 2 35-8

Dne 8. junija

se orši ob ugodnem vremenu

v hotelu „pri pošti“

KONCERT

vojaške godbe.

Čisti dobiček se porabi v vojaške dobrodelne namene.

Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina 50 vin.

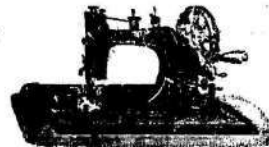
Odlikovana pekarija in sladničarna

Karol Draščik

v Gorici na Kornu v (lastni hiši)

zvršuje naročila vsakovrstnega tudi najfinerejega peciva, torte, kolače za birmance in poroke, odlikovana ne velikonočne pinice itd.

Prodaja različna fina vina in likovje na drobno ali v originalnih butelkah. Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno posrežbo po jako zmernih cenah.

Velika zaloga dvokoles, šivalnih in kmetijskih strojev, gramofonov, orkestrionov itd. Mehanična delavnica. Poliranje z električno gonilno silo ter emajiranje dvokoles na plin. Kolesarjem v korist! Kdor hoče staro dvokolo obnoviti, naj ga takoj pošlje emajlirat stane K 6—, v različnih barvah K 8—

Pri

Batje l-u

Gorica

Stolna ulica 2-4.

Prodaja tudi na obroko.

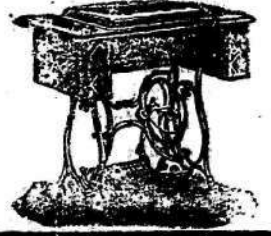
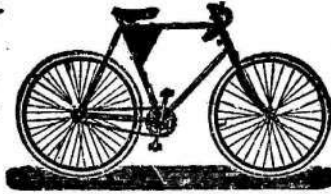
Ceniki poštnine prosti.

Velika izbira že rabljenih dvokoles in vsakovrstnih strojev.

Kupujte samo dvokolesa „Alfena“, ki so najboljše francoski sistem in najtrpežnejše vrste bolidi za navadno rabo ali za dirke.

Šivalni stroji Original Victoria so najpraktičnejši za vsako hišo. Isti služijo za vsakovrstno šivanje in šitkanje (vezenje). Stroje teče brezšumno in je jako trpežen. Puške, samokrese, slamoreznice in vse v to stroko spadajoče predmete se dobi po tovarniški ceni pri tvrdki.

Kerševani & Čuk

GORICA, na Stolnem trgu št. 9. GORICA.

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

(V lastni hiši, Gosposka ulica št. 7, I. nadstr.) — Telefon št. 79. Račna poštna hranilnica št. 837.315.

Na občnem zboru dne 28. aprila 1912. se je določilo:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4 1/2 %. Stalne večje vloge z enoletno odpovedjo po dogovoru. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Vlagaletjem so na razpolago hišni hranilniki.

Posojila se dajejo zadržnikom na vknjižbo po 5 1/2 %, na varščino ali zastave in na menjice po 6 %.

Glavni deleži se obrestujejo koncem leta 1911. s 6 %.

Stanje 31. dec. 1911.: Zadržnikov 1863 z deleži v znesku 70.910 kron. — Hranilne vloge: 1.103.254 98. — Posojila: 1.068.002.— — Rezervni zaklad: 100.451 56. — Vrednost hiš: 383 538 29.

Rogaški

Tempel vroče. Biološka namiana. Zelo koncentrirana medeljena vroča, pripravljena pri kroničnem, dolgotrajnem, zaprtju, migreni, glavobolu, otekanju, jetrni težnji, žilni, anovulacijskih boleznih, kataris dihalnih organov.

Syrin Zdravilna vroča najraje vsakemu vnetju. Zlasti uporaben pri kroničnem, zaprtju, kataris, otekanju, žilnih boleznih, kataris dihalnih organov.

Donati Najmočnejši prirodni vrelec magnezijo-glauberske soli.

Zaloga: A. Seppenhofer - Gorica.

Prostori za prodajalno

(2 sobi in klet)

z inventarom na Bledu

v bližini kolodvora, v katerih je bila že

več let dobro vpeljana trgovina,

se dajo za 20 K mesečno v najem.

J. Peternel, „Hotel Triglav“.

Fina istrska naravna vina

Rizling bel liter po 52 vin.

Teran črn „ „ 56 „

— Prodaja se od 56 litrov naprej.

Pokušuje se in prodaja v bivši kleti

Sicherle & Comp. - Gorica

Via Teatro 20.

Zobozdravniški in zobotehniški atelje

Dr. I. Eržen

GORICA

Jos. Verdi tekališče št. 37.

Umetne zobe, zlato zobovje, zlate krone,

zlate mostove, zobe na kaučukove plošče,

uravnavanje krivo stoječih zob. Plomb.

vsake vrste.

Ordinira v svojem ateljeju

od 9. ure dop. do 5. ure pop.

„CROATIA“

Zavarovalna zadruga v Zagrebu

— edini domači zavarovalni zavod.

Ustanovljena leta 1884.

Centrala v Zagrebu v lastni hiši, vogal

Marovske in Preradovičeve ulice.

Podružnica v TRSTU,

Via del Lavatoio št. 1. II. nadstr. pje.

Telefon št. 2594.

Glavna zastopstva: Ljubljana, Novisad,

Osijek, Reka in Sarajevo.

Zadruga sprejema pod ugodnimi pogoji

zavarovanja sledeče vrste:

I. Na življenje:

1. Zavarovanje glavnice za slučaj doživljenja

in smrti;

2. zavarovanje dote;

3. zavarovanje življenjske rente.

II. Proti škodi po požaru:

1. Zavarovanje zgradb (hiš, gospodarskih

poslopj, tovarn).

2. Zavarovanje premienin (pohištva, prodajniškega blaga, gospodarskih strojev,

blaga itd.

3. Zavarovanje poljskih pridelkov (žita

stena itd.

III. Zavarovanje steklenih šip.

Zadržno imetje vseh oddelkov znaša K 2.718.671-15

Od tega temeljna glavnica „ 890.000-00

Dohodek letne premije s pristojbinami „ 1.85.010-88

Izplačane odškodnine „ 4.970.233-48

Sposobni posredovalci in akviziterji se sprejmejo

pod ugodnimi pogoji.

Natančneje informacije daje

Podružnica „Croatiae“ Trst, Via del

Lavatoio št. 1, II. nadstr.

Zastopnik za Gorico in okolico:

FRANC PERKO

Gorica, Stolna ulica.

Dr. RICETERJEVA LEKARNA

pri „klatem levu“ v Fragi

Isabothgasse št. 5 nova.

Dnevno, razpoložljive.